

„DESET EVROPSKIH KORAKA 2006-2016“

Jedna od Zevsovih ljubavnica zvala se Evropa. To valjda govori mnogo. Da je miljenica bogova danas svjedoči svaki korak od Sredozemlja do Skandinavije - pijesak Koloseuma, pogled s Olimpa, šetnja Alpima i obalama finskih jezera. Da je neprikosnovena vladarka kulture vidi se u Luvru i Vatikanu, na slikama Pikasa i Renoara, čuje se u muzici Šopena i Mocarta, u bečkoj filharmoniji i milanskoj Skali, čita u stihovima Šekspira i Homera. Da i suštinski, ne samo geografski i istorijski, postane dio Starog kontinenta, želi i Crna Gora. Prije deceniju, izgradili smo svoju kuću. Malu i skromnu, ali svoju. I sitnim, ali hrabrim koracima krenuli smo ka evropskim vrijednostima. Kroz viševjekovnu evoluciju danas predstavlja stamen i čvrsto usidren kontinent, totalitarizam je ugašen, a vrijeme zajedništva je stupilo na vlast.

Kao i većina južnoistočnih zemalja koje iskreno i sa željom za pokroviteljstvom kucaju na vrata zajedničkog evropskog doma, Crna Gora je evropske integracije nazvala svojim strateškim prioritetom. Kao suverena i nezavisna država Crna Gora je u minuloj deceniji napravila male korake, ali vrlo važne za svoje građane, čiji je pokazatelj „Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju“ koji je žigonisao naše i Evropsko partnerstvo i učinio da evropske integracije budu jedan od glavnih spoljnopolitičkih ciljeva Crne Gore, s tim je otvorena nova stranica prihvatanja nezavisne države. Ulazak u njene redove nije samo grubo pristupanje raskoši i priznanju, već put ka boljoj, sigurnijoj i uspješnoj sutrašnjici, ka sistemu kojima su „rupe u zakonu“ stran pojam, mjesto gdje preovladava vladavina ljudskih prava i rodna ravnopravnost, utvrđen socio-ekonomski položaj žene, kao osnova za svaki dobar početak. Uprkos maloj površini koju zauzima i manjku populacije u odnosu na druge članice, uspjela je da suzbije vladajuće probleme i kreira jasne ciljeve, koji su dobijanje vizne liberalizacije, sporazum o viznim olakšicama i readmisije koji će omogućiti pristup do sada nepristupačnim zemljama i ponosno nazivanje zemalja članica svojim sunarodnicama. Odlučno i hrabro opredijelili smo se za ujedinjenu evropsku porodicu. I sve što je Crna Gora činila od istorijskog 21. maja 2006. pa na ovamo tabalo je jedan put, put koji baštini Evropa. Krenuli smo od temelja, od Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, preko aplikacije i upitnika, odobravanja bezviznog režima i statusa kandidata, do povijesnog otvaranja pregovora 2012. Od tada učimo, usvajamo, demokratizujemo, popravljamo, stvaramo, pregovaramo. Svaka godina je stepenica više, sat ili dan bliže trenutku kada će se naša zastava zavijoriti u Briselu, kada će Crna Gora dobiti mjesto za stolom za kojim sjedi 28 članica. Treba li reći da smo krenuli težim putem, od vladavine prava, slobode, pravde i bezbjednosti i da upisujemo dobre rezultate, da smo na čelu regionalne povorke? Nižemo i gradimo do konačnog cilja, koji, nadam se, nije daleko. Koegzistiranje sa svjetskim silama poput Njemačke i Francuske i mnogih koje su danas predstavnici nepobjedive sinergije je jedan od polazničkih benefita. Biti svrstan u njihovu zajednicu, boriti se rame uz rame sa jednim od najjačih je privilegija i teret koji je Crna Gora spremna da ponese. Status ekološke države je olakšavajuća okolnost, međutim „Beranselo deponija“ dokazuje da je

potrebno mnogo više od ekološkog statusa da se suzbiju postojeće poteškoće, što se zahvaljujući evropskim sektorskim sastancima o životnoj sredini u budućnosti to biti minimalan problem i daleka prošlost.

U Evropskoj Uniji je čak 19 miliona studenata pohađalo visoko-obrazovne ustanove, što znači da će naše polje nauke i obrazovanja biti prošireno i podignuto na jedan sasvim novi nivo, pristup najboljim evropskim univerzitetima u Bolonji, Oksfordu, Kembridžu, Sorboni i mnogim drugim. Svaka zemlja koja demokratskim putem odluči da pristupi Evropskoj uniji prihvata i njene fundamentalne vrijednosti kao što su mir i solidarnost, što je osnov ne samo evropskih nego i individualnih ljudskih načela. Već sad, blagodati su neporecive. Preko 250 mojih vršnjaka, zahvaljujući Erasmus programu, dobilo je priliku da obrazovanje stiče na prestižnim evropskim fakultetima.

Novcem iz IPA fondova, Evropa je podržavala i davala vjetar u leđa crnogorskoj nauci, privredi, privatnom sektoru. Postali smo tolerantniji i otvoreniji, više poštujemo različitosti, snažnije ustajemo protiv diskriminacije i kršenja ljudskih prava, ali i protiv korupcije i organizovanog kriminala. Stabilniji smo i sigurniji. Okrenutost Evropi omogućila je Crnoj Gori da u buretu baruta, na brdovitom Balkanu, bude onaj mali, ali nužni simbol stabilnosti. Svakom reformom bliži smo boljem i kvalitetnijem životu. Mijenjamo navike, način razmišljanja i kulturu življenja. Tako neprocjenjivu nisku bisera našeg identiteta i tradicije oplemenjujemo, dodajemo sedef i ćilibar. Njen cilj je razbijanje patrijahalizma, razbijanje tabua kao što su „abortusom do sina“, psihoterapija i istopolni brakovi, kao i vladavina prava, ravnopravnost u svakom smislu. Ali njen opšti cilj je ujedinjenje, zajedništvo, kombinovane i udružene snage protiv zajedničkog neprijatelja, neprijatelja koga ne vidimo u susjednim kontinentima i državama, već univerzalnog neprijatelja ljudskog roda, gladi, nemaštine i svake vrste propasti bilo duhovne ili materijalne. Unija predstavlja mozaični sistem, koji najbolje funkcioniše kao jedno, zajedničkim snagama do uspjeha.

Kroz trnovit i račvastim granjem ispresijecan put u trajanju od tri hiljade godina Evropa je započela svoj razvoj kao teritorija na kojoj su nedisciplinovane, turobne i razuzdane vojske vrvile i vodile bitke za prevlast, vršile destrukciju i opsadu teritorije sa ciljem da taj geografski prostor sa svim svojim prirodnim bogatstvima nazovu domom, od davnina je bila epicentar svih zbivanja, kolijevka najuticajnih svjetskih civilizacija, majka patriota, heroja, mitskih junaka, imperatora, careva, Ona je predmet hiljadugodišnjih istorijskih podjela, počevši od naseljenja praistorijskih ljudi, plemenskih migracija, preko osvajačkog duha Vikinga, Huna, rimske hegemonije, Napoleonove diktature, Hitlerove želje za ujedinjenjem, ne kroz saradnju i usaglašavanje već putem vojnih tenkova, topova i kuršuma, jednom riječju putem „vatre“, pa sve do Čerčilove i de Golove sintagme o kojoj su sa zanosom govorili i koja je i dan danas istrajala, o „Evropi od Urala do Atlantika“. Ona predstavlja sve ono što se naizgled čini nemogućim, sušta suprotnost srednjovjekovnom uređenju, a veoma bliska vladavini i glasu naroda, demokratiji, i taj put možemo nazvati „Od Utopije do stvarnosti“.

Milićević Aleksandra (1997)

JUSMŠ „Vuksan Đukić“- Mojkovac